

ДОЦ. СНЕЖИНА ПЕТРОВА, АКТРИСА, РЪКОВОДИТЕЛ НА ДЕПАРТАМЕНТ „ТЕАТЪР“ НА НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ:

Във време на войни – реални и хибридни, бедствия и икономически катаклизми, все по-важно е да припомним принципите на хуманизма

Съвременният учител и родител са изправени пред свръхинформацията в социалните мрежи, която обаче е манипулативна и в крайна сметка демотивира подрастващите

Да преподаваш театър на ученици означава да развиваш и подкрепяш личностното им развитие и техните способности

– Г-жо Петрова, факт е, че сте актриса с наложено име, награждавана, и както казват колегите Ви – може би най-експериментираният и вискателен съвременен артист. Съгласна ли сте с това определение?

– Би било нарцислично да отговоря с „да“ на този въпрос. Външната оценка рядко съвпада със самооценката. И при мен е така. Все пак е вярно, че търся предизвикателства, че са ми интересни творчески процеси, които изискват нови умения и поемат рискове.

– С какви амбиции станавате съосновател на сдружение „Легал арт център“? Ще бъде ли то своего рода платформа и за образователните програми, чиито автор сте?

– Когато през 90-те започнахме дейността си като организация за независим театър, имахме чисто творчески намерения, опитвахме да си осигурим пространство за търсения, за свобода... С годините и натрупания опит, осъзнахме, че творческите каузи не са достатъчни и започнахме да обвързваме проектите със социални и образователни послания. Преподавателската ни работа със студенти по театър в Нов български университет, както и взаимодействието ни с преподаватели от различни научни направления в университета, също се отрази върху избора ни на теми и заглавия. Така през последните години се реализираха двата големи образователни и социални проекта „Медая“ и „Една българка“.

– Много театрални сцени познават изкуството Ви. Можете ли да откриете спектаклите, които по някакъв начин са крайъгълен камък за професионалната Ви кариера?

– Може би е дошло времето за равностетки, колкото и да не ми се иска да обобщавам и анализирам опита си... Артистичният ми път се разви много последователно и без големи скокове. Всичко по пътя ми се случи закономерно и беше резултат от непрекъснат труд в най-различни посоки, в тясно сътрудничество с колеги и съмишленици. Така че за крайъгълен камък ми е трудно да говоря.

– Силно впечатление направи работата върху моноспектакля „Една българка“ по Иван Вазов. При подготовката му търсихте и експертното мнение на писатели, учители, учени, общественици... Такъв ли е стилът на работа на екипа, част от който сте, или „Една българка“ означава нещо повече?

– Мечтали сме всеки творчески процес да бъде предшестван от подобно изследване, каквото проведохме в „Една българка“, но това е много голям лукс за независима структура. В случая стана възможно благодарение на едногодишно финансиране, което спечелихме от Национален фонд „Култура“ и Столична програма „Култура“. Разбира се, най-голямото предизвикателство беше как прочуването и интервюта с експерти, и то от различни научни области, по разказа „Една българка“ на Вазов, да станат част и от спектакля. Смятам, че именно в тази част на проекта режисьорът Деси Шпагова показа силата на своя творческа интуиция и създаде своя авторска версия на Брехтовата „пиеса урок“.

– Споделите, че върху Вазовия разказ сте дискутирали със синовете си, които са ученици. Какво научихте от младите хора, накараха ли Ви да направите нов прочит на познатата класика?

– Моите деца са най-важните участ-

Снежина Петрова завършила НАТФИЗ, играла е на сцените на театрите в Хасково, Димитровград, Сливен, Пловдив, както и на много от столичните театри. Има богата филмография с участието си в емблематични български ленти.

От 2005 г. е преподавател в Нов български университет. Автор е на сценични адаптации на повече от 7 литературни творби и на образователните програми по театър за ОКС бакалавър и магистър.

Носител е на национални и международни награди, сред които „Икар“, „Аскеер“, „Златно перо“, „Актър на Европа“.

ници в проектите през последните години. Дали като пряко участие, дали като адресати на спектаклите, дали като директно цитиран родителски опит, те са причината да търсим театрален език, който тяхното поколение да разбира.

– Характерно за Вашите изпълнения е силното им влияние, макар че не поучавате, не упреквате. Кое провокира идеята да заложите и професионално на деликатната сфера на общуване с подрастващите?

– Причината е голямото ми притеснение за състоянието на образователната система в България, която се намира в период на преход и трансформация, надявам се. Съвременният учител и родител са поставени пред предизвикателствата на свръхинформацията в социалните мрежи, която обаче е хоризонтална, манипулативна, замърсява средата, стимулира агресията и в крайна сметка демотивира подрастващите. Поне моят опит е такъв и дано съм от изключенията. Смятам, че изкуствата могат да се намесят много успешно в тази криза.

– Интервюто Ви е пред медията на най-големия синдикат в страната – Синдиката на българските учители с председател д.к.н. Янка Такева, и бих искала да попитам: Какво взехте от мнението на педагози, посетили

спектакля?

– Учителите, с които имах щастието да се срещам след представленията, изразяват своята най-искрена подкрепа за спектакля и необходимостта от подобни театрални интервенции в българската класика. Надявам се да имат пространство и физическо време, за да проявяват и те своя творчески потенциал, да експериментират в преподавателските си подходи и да търсят нови форми за комуникация с учениците.

– Преподавате в Нов български университет, ръководите департамент „Театър“. Ваша теза е, че учителят се учи заедно със своите ученици. Изкушавали ли сте се освен студенти да обучавате в сценично изкуство и ученици? В „Медая“ заедно с Вас участват студенти, но и ученици.

– Последните години работих активно и с ученици. Да преподаваш театър на подрастващи не означава да подготвяш бъдещи актьори, а да развиваш и подкрепяш личностното развитие на подрастващите, способността им за групово взаимодействие и осъзнаването на обществения и световен контекст, в който живеем – културен, социален и политически. Така изборите им в годините, които им предстоят, биха били по-осъзнати и зрели, а това означава и

по-успешни.

– В Народния театър „Иван Вазов“ бе премиерата на „Хоро“ по Антон Страшимиров, където сте в главната роля. Пресъздавате истории, станали преди век (2023 г. се навършват 100 години от Септемврийското въстание). Уверена ли сте, че ценностната система на новите поколения ще ги припознае? Къде напихте мост от историческото към сегашното?

– Засега имаме само три срещи с публиката

и още не мога да преценя как ще отекне този спектакъл в публичното пространство. За нас, като участници в „Хоро“, не беше никак лесно да се ориентираме във фактологията и още повече в интерпретацията ѝ през годините, през различните обществено-политически системи. Със сигурност няма да бъде лесно да се правят аналогии, защото липсва консенсус по историческите събития от близкото минало, които под различна форма се възпроизвеждат отново и отново. И все пак е важно да се опитваме.

– На 6 април столичната зала „Люмиер“ дава сцена за „Една българка“, а на 14 и 25 март са спектаклите на „Хоро“ в Народния театър. Ще продължите ли със „сезона“ на българските класици?

– Много се надявам да събера сили и вдъхновение, за да продължа в тази посока. Подчертавам вдъхновение, защото само когато го има, мечтата се превръща в реалност. Имам няколко мащабни идеи в главата си, но, за да стигнат до публиката, е необходим много черен труд. Днес, във време на войни – реални и хибридни, бедствия и икономически катаклизми, става все по-важно да припомним принципите на хуманизма.

Интервю на Надя БАРУХ
Снимка: eva.bg